

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamációk a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adandók.

Előfizetési feltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt - kr.
Hat hónapra 2 frt 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.

Hirdetések: négyhasábos petit sor egyszeri közléseért 7 kr., kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.

A nyilvántartásban minden három hasábos garmond sor díja 20 kr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

Velünk összekötetésben levő hirdető-irodák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetők tetemes díjkedvezményben részesülnek.

Adakozások a lévai főgymnáziumra.

Legujabban ismét adakoztak: Kosztolányi Aurél ügyvéd (Ar-Maróthról) 50 frtot, Puchly Rezső erdész (Szkiczórol) a gymn. igazgatóság útján 5 frtot, Vanya Henrik (Budapestről) 1 frtot, Vankay István nevelő (Lándor-ról) 1 frtot, Zongor János (Valkházáról) 20 frtot, Valkháza község 1 frtot; összes adakozás a lefolyt héten 78 frt.

A multhéten kimutatott összeg: 23,383 frt 50 kr.

Legujabb összeg: 23,461 frt 50 kr.

Gazdánk helyzete.

I.

A cséplés legnagyobb részben befejezve, az eredmény — mely középszerűnek mondható, — a piacon kiállítva vevőre várakozik.

Hanem a vevő nem igen jelentkezik, vagy ha szórványosan meg-megfordul a gabnapiacra, fitymálva az árút, oly árt kínál azért, hogy a gazda legjobb esetben is csak gúnyul veheti azt; — de hát, mert szorult állapotban van, kéntelen az árut úgy adni, amint veszik, bár így sincs olyan kelete, hogy nagyobb mennyiséget forgalomba bocsájthatna.

Mit csináljon ily viszok között a gazda??

Mondják, hogy várakozzék, mert hiszen lehetetlennek tartja mindenki azt, hogy a mostani szomorú s szorult gazdasági viszonyok sokáig fennállhassanak, s hogy hat-forintos buza árával megélhessen a gazda. Eszerént a változásnak, mely ezen állapotokat jobbra változtassa, a legrövidebb idő alatt be kell állania.

Igen, várjon jobb piaci állapotok után a gazda, ez nagyon kedves tanács volna, ha a gazda várakozhatnék. Ha őt oly nagyon nem szorítaná a kapca minden oldaláról, rajta ugyan a várakozás kedve nem mulnék, ha az közadó s egyéb magán végrehajtók nem zavarnák s a kétség örvényébe nem kergetnék!

De vajjon van-e ezeknek kedvök a várakozásra?, s ki látott valaha végrehajtót, — különösen ha az állami, — aki a buza olcsó ára miatt hajlandóságot mutatott a várakozásra??

Hiszen, ha ez megtörténhetnék, a legboldogabb állapotok virradnának a gazdára, mert hiszen az adók és magán végrehajtók rendszere s intézménye fölöslegessé válnék!!

Tehát bármilyen kedves legyen a várakozásra serkentő tanács, kilenczvenkilenc oknál fogva a gazda által el nem fogadható.

Deha elfogadná is, mi értéke lehetne annak, eltekintve attól, hogy a végrehajtók az eszményi állapotokat perhorreskálják — mostani gazdasági s kereskedelmi viszonyaink között? Ugyan ki biztosíthatja a gazdát a buzaáraknak bizton bekövetkezendő emelkedéséről, mikor a börze a mindenható, s ez az olcsó nyereséggel be nem érve, a forgalmat kénye-kedve szerént dominálja??

Adni kell tehát a buzát úgy, amint veszik, . . . ha veszik!

Mások szintén a várakozást vévén alapul, azon tanácsal szolgálják, hogy tartsa magát erősen a gazda, s ne pocsékolja el az isten áldását, hanem vegyen föl legégetőbb szükségleteinek — mintha bizony a gazdának mainap nem minden szükséglete volna égető — földözésére kölcsönt, és pedig olcsó kölcsönt.

A kérdés azonban itt az, hogyhát van-e

gazda számára olcsó kölcsön, azaz olyan kölcsön, melyet haszonnal értékesíthetne a mostani gabonaárak mellett a gabnatermesztésnél — és pedig oly haszonnal, hogy úgy munkássága díjazva, fáradsága jutalmazva legyen, miként képessé váljék arra is, hogy úgy a kamatokat pontosan fizethesse, mint a tőkét törleszthesse??

Mert, ha ezen kölcsönnek ily hasznavetele kétséges, akkor bizony az a tanács, hogy a gazda kölcsön útján igyekezék mostani mostoha állapotán segíteni: bizony kevés értékkel bírhat és bír, legföljebb annyival, hogy tönkretetését elhalasztja, elnapolja.

Igaz, hogy ez is valami, mert a latin példabeszéd szerént: „qui habet tempus, habet vitam,“ akinek van ideje, annak van élete.

Hanem az ilyen palliatív segédeszközök, vagy források nagyon hamar kimerülnek, s épen azért nem is elégségesek az egészséges állapotok megteremtésére. Már pedig itt ilyenek szükségesek, tehát másokról s állandó eszközökről kell gondoskodni a gazda helyzetének megjavítására.

Nézetünk szerént a gondoskodás abban állana: nagyobb, tágasb piacokat kell terményeink számára szerezni, aztán mezőgazdaságunkban a kemény-mag-termesztés le-szállításával más gazdasági ágakat, így egyebek között az állattenyésztést, kultiválni.

K Ö Z Ű G Y.

Az iparos „tanoncz iskolák“ érdekében a kultuszminiszter a következő rendeletet bocsájította szét a törv.-hatóságokhoz és tanfölyügyelőségekhez:

„Az 1884. évi XVII. t. cz. 80—87. §§ a az iparos tanulók számára föllállítandó „tanoncz-iskolák“ról rendelkezik. A hivatolt törvény ezen intézkedéséhez képest a m. kir. földmiv. ipar- s kereskedelem-ügyi miniszterrel egyetértve a törvény 83. §-a értelmében megállapítottam az iparos tanulók iskolája szervezetét. E szervezetet a hozzátartozó 9 db. melléklettel, melyek az ügynek egyforma kezeléséhez szükségesek, két példányban oly megbagyással küldöm meg a közönségnek, hogy a hatósága alá tartozó minden oly községben, ahol 50 iparos tanuló található, ha még eddig föl nem állított volna — már a beálló 1884—5. iskolai évben ezen idecsatolt szervezet értelmében az iparos tanulók számára, a törvény által e végre kijelölt közegek által rendelje el, hogy az iparos tanulók iskolái mindenütt szerveztessenek és megnyitassanak. Az ügy közvetlen végrehajtására a királyi tanfölyügyelőt s e mellett Jagocsi Péterffy József, e végre kiküldött miniszteri biztosomat biztam meg. Fölhívom a közönséget, hogy midőn saját hatósági közegeit ez ügy végrehajtására kiküldi, hagyja meg ezeknek, hogy a megnevezett kormányközegeknek, mindenütt ott, ahol szükséges, nevezett közegeimnek segítségükre legyenek, sőt eljárásaikban egymást kölcsönösen támogassák is. Utasítsa továbbá az iparos-tanoncziskolát föllállítani köteles közegeket, hogy ők, illetve ipariskolai bizottságaik, a kir. tanfölyügyelőt, illetve az e végre kiküldött miniszteri biztost közvetlenül értesíteni kötelesek az iparos tanoncziskola körében fölmerülő minden oly dologról, melyek akár annak előmenetelére, akár fejlődési akadályaira tartoznak. Az iparostanoncz iskolai szervezetére tartozó minden részletet föltalál a közönség a közölt szervezetben és az ahhoz csatolt 9 darab mellékletben, melyeknek értelmében a további teendőkre nézve intézkedhetik.“

Közeledés a vasárnapi munkaszünethez.

Még nem is épen rég az ideje, hogy a vasárnapi munkaszünet megtartásához nem volt szükséges a hírlapi hozzászólás, indokolás és sürgetés, meg volt az tarva hagyományos szokásból. — Azóta változtak az idők s ebben az emberek, s manapság a vasárnap megülése csak hangoztatott üres kívánság, a műhelyek

és gyárak helyiségeiben épuj foly a munka a vasár- és ünnepnapokon, akár a hét bármelyik időpontján, nincs pihenő nap, nincs isten-napja, mert a lét-érti küzdelemben odajutottunk már, hogy az égi nap-tól magas percentre is hajlandók volnánk toldalékolni a hét folyamához néhány napot kibérelni, ha lehetne.

Régebben elég volt a heti munkához hat nap, mi hozzávettük a hetediket s mégis kevés. Megváltottunk nagyon. „Hja, semmi semmi sem állandó a nap alatt.“ És épen ez ősi közmondásban rejlik vigaszunk aziránt, hogy a vasárnapok elkobzása sem tarthat sokáig, mert előbb-utóbb belátjuk, hogy a hetedik napon mégis csak nyugodni kell s kell, hogy e pihenőnapon ne vonjuk el az istentől sem azt a részt, mely őt jogosan megilleti.

Ezért hangzik föl pár év óta a közvélemény szava a vasárnapi munkaszünet érdekében. Az igaz, hogy csak szóbeszéd alakjában hangzik e kívánság, de a gyakorlatban nem igen érvényesül. Ez — azt hiszem, onnét van, mert a vasárnapok meg nem tartása még nem vált közszokássá, mert még mindig van egy jelentékeny része az embereknek, kik a vasárnapot — ha nem is ünnep, — de szünet alakjában sértetlenül hagyják. A hivatalnok megtartja a vasárnapot, mert azt a törvény nem rendelte neki munkanapul; megtartja továbbá a közélet azon embere, kit a napikenyer égető kérdése, vagy a kapzsi haszonlesés demona fogva nem tart. De az ilyen egyéneknek kívül igen nagy azoknak a száma, kik előtt a vasár- és ünnepnapoknak nincs becsé, vagy jelentősége a meg-ünnepelésre, s ez utóbbiakat a vasárnap ignorálásába a példa vitte bele, elkezdte Péter s követte Pál.

Visszont a példa volna a legjobb arra is, hogy a vasárnapi munkaszünet újból általánossá legyen. Igenám, csak hogy a mai anyagi világban nem sokat hat a példák erkölcsi oldala.

Parancs kell ide, s e parancs az állami törvényekben gyökerezék. Ilyen is van egy miniszteri rendeletben, mely már több ízben följutva elrendeli a vasárnapi munkaszünet megtartását, de e rendeletnek még semmi eredménye se volt, mint számos törvényeink nagy részének, mert Magyarország nem hazája a végrehajtott törvényeknek, s még kevésbé a miniszteri rendeletek fogantatásának, a §§ ok csak hamar a történelmi akták jelentőségét öltik magukra a pókhálósodó törvénykönyvek lapjain.

E tekintetben újabb s hatályosabb lendítést az új ipartörvényről remélhetni csak, mert ez a jövő októberhóban valószínűleg oly erőlyesen fog életbelépni, amely általános és régen várt óhaj volt iparunk újabb törvényekre fektetése. Ezen új ipartörvény határozottan kiköti és elrendeli, hogy úgy a gyárakban, mint az iparműhelyekben a munkás- és tanoncz-személyzetnek idő és alkalom adassék arra, hogy ki-ki saját vallása szerént tarthassa meg ünnepeit a hét és az év folyamában; ki van benne mondva különösen az is, hogy a kötelezett ipaiskolákban az iparos tanonczok minden vasárnapon 3 órát rajzolásban eltölteni kötelesek. Eszerént a rajzolásra kikötött 3 órán kívül biztosítva lévén a vasár- és ünnepnapokon az isteni tiszteleten való résztvétel is, ez megadja az alapot ahhoz, hogy a vasárnapi idő többi része is kiragadható legyen a gyárak és műhelyek nyugébol. Sőt valószínű, hogy maguk a munkaadók is hamarosan lemondanak az így megnyirbált vasárnapok munkárafordításáról, mert ehhez a munkás személyzet belegegyezése sok tekintetben és több oknál fogva hiányozni fog.

Egyáltalában az új ipartörvény remélhetőleg megeskökkenti egygyel a heti munkanapok számát s lesz végre egy szünnap, melyet testi kipihenésre, lelki épülésre és szellemi üdülésre fordíthat a munkaembere.

A gyárak, műhelyek és boltok ünnepi szünete — azt hiszem majd fölébreszti a jogos követelést a földmivelésnél s egyéb keresetágaknál alkalmazott munkások között is, s ezek aligha fogják elmulasztani az eszközök és módok keresését arra, hogy a vasárnapokon nekik is legyen munkaszünetjük, mert erre épuj szükségük van, mint bármásnak.

E nézetemet, a vasárnapi munkaszünet általános életbeléptetésére vonatkozólag, azon erős hit táplálja, hogy az új ipartörvény életbeléptetésénél s állandó alkalmazásánál nagyobb erélylyel fognak működni az illetékes hatóságok, mint eddig.

Barsvármegye közig. bizottságának ülése.

A megyei közigazgatási bizottság folyóhó 10-én tartott ülésén, a közigazgatási ágak augusztushavi állapotáról a következő jelentés tétetett:

A közegészség általában jónak mondható; míg az állategészségügy kifogás alá esik, amennyiben a lévai és verebélyi járás egyes községeiben a sertések között a lépfene járványszerűen lépett föl. — Az óvintézkedések meg vannak téve.

Közmunkaváltság és bírság fejében a multhóban befolyt 6210 frt 96 kr. Hátralék régi és folyó közmunkaváltság- és bírságban 35,739 frt 02 krt tesz ki.

Honvédelmi ügyek: A folyóévben tényleges katonai szolgálathoz nem állott sorhadbeli és honvédségi legénység fölött az ellenőrzési szemlék folyóévi október 10-ik napjától kezdve folyóévi november 5-ig fognak az egész megye területén megtartatni.

A d ö ü g y. Az augusztus hóban befolyt egyenes adó eredménye 367 frt 64 krral kedvezőlenebb a múltév ugyanezen szakában elért eredménnyel szemben. Ellenben a hadmentességi díjak befizetése hasonlóságok viszonyában 172 frt 54 krral kedvezőbb.

Az egyenes adók kivetése összes adóhivatali kerületekre nézve a földadónak, — a föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónak és fegyveradónak kivetésével befejeztetett.

A földadónak egyénekenkénti kivetése és előírása azért nem volt eszközölhető, mert az új kataszteri munkálat felületes, sőt rossz kidolgozása következtében szükségessé vált kiigazítási munkálatok a kataszteri igazgatóság részéről még folyamatban vannak és ezek a beérkezett közjegyzőségi jelentések szerint folyóévi októberhó vége előtt alig lesznek tökéletesen befejezve. — Ezen körülmény a föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónak kivetését is akadályozza.

Az egyenes adók, illetékek, valamint az egyenes adók módjára befizetendő egyéb kincstári követelések behajtására nézve az adóbehajtó közegek a behajtásra ezen legalkalmasabb időszakban folyton oly hanyagságot és erélytelenséget tanúsítanak, hogy az 1883 évi XLIV. t. cz 81. §-a szerinti felelősség kimondására vonatkozó indítványát a kir. adófelügyelő legközelebb kénytelen lesz előterjeszteni.

Építészeti. A folyóévre építésre, illetőleg kijavításra tervezett hidak körüli munkálatok minden irányban biztosítva vannak. — Az Újbánya és Rudnó közötti garami hid szükséges kijavítása iránt — melyen több hidgerenda észleltetett hiányosnak — az intézkedések folyamatban vannak. Az államuttra szállított földanyag 497 köbméter, hátralék 692 köbméter.

Vasutügyben a közigazgatási bizottság multhavi üléséből megbízott küldöttség augusztushó 22-én vett részt a Nána-Csata-Ipolysági vicinális vasút Nána-csatai részének közigazgatási [bejárása] körüli eljárásban, mely alkalommal az érdekeltég és az építést elvállalt osztrák-magyar államvasut társaság között minden támasztható igény megoldást nyervén,

ezen vasutresznek kiépítése a valóítás stádmába lépett.

A beszterczbánya-körmöczbánya — prickopai utvonalon szükséges vízvezeték áthelyezésének házi kezelés mellett fogantatása a helyszínen működő Geller Béla kir mérnök, mint az építészeti hivatal közegére bízott.

T a n ü g y: Kolacsno községben multhó 27-én megejtett tanítválasztás alkalmával Szpolesny János —, Újbányán aug. 30-án pedig Vojtek Imre fiatal tanerök rendes tanítókul megválasztva lettek. A vihnye-peszerényi állami iskolánál Machovich Antal tanító lemondása folytán — ezen állomásra Strbik Károly, eddig az aranyosmaróthi iskolánál működött tanító neveztetett ki. — A csaradi iskola új épülete hivatalosan átvétetvén, használati czéljának átadatott. A nemesényi kifogásolt iskola tanhelyiségének kibővítése iránt a kellő intézkedések megtévetvén, az még az új tanév megkezdése előtt törvényes állapotba helyeztetni fog — A nagyugroci községi iskola épületének kibővítése iránt a munkálatok folyamatban vannak.

r. t.

Különfélék.

— Az Esztergom-Nána-csatai vasutról ezt írja a „Vállalkozók Lapja“ legutóbbi száma: „Az osztrák-magyar államvasutak számára Esztergom-Nána-Csataiig vezetendő vasutvonal építése Gregersen Guildebrandt vállalkozónak lett kiadva. A vonal még f. é. novemberhó végével lesz a forgalomnak átadva.“ — Hivatalos helyről tegnap vett értesülésünk szerint mi is állítjuk, hogy a vonalon az építkezést megkezdték és folytatják. — Mellesleg beszélnek ugyan némi akadályokról, de ezekről megbízható forrásaink nincsenek. — Egyébiránt a lévai kerület képviselője, Hunyady László gróf most épen körünkben időz, s úgy értesülünk, hogy a vasuti kérdésben az ő ajánlatára egy szűkebbkörű értekezlet hivatik egybe városunk s a vidék érdekeltégéből. Mindenesetre ajánlatos, hogy részen legyünk s hogy az értekezlettel egyetértőleg gyűjtünk erőt s ha kell áldozatot a vasutügy végmegoldására, melynek eldöntésénél nagyon is szükséges, hogy minél több argumentumokkal rendelkezünk.

— Megyei közülés. Bars megye törvényhatósági bizottságának őszi közülése határidejűl folyóévi szeptemberhó 18-ik napjának délelőtti 10 óráját tüzte ki az alispán. Ezen közülés tenésközésének főbb tárgyai lesznek: 1. A folyóév első felére vonatkozó alispáni jelentés. — 2. A lemondás folytán megürült arvaszéki jegyzői állomásnak választás utján betöltése. — 3. Az 1885-ik évi megyei közigazgatási árva- és gyámhatósági (kivonatban közölt) költségvetési előirányzat megállapítása. — 4. A legtöbb-adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1885. évre szóló névjegyzékének megerősítése. — 5. A közmunkaváltságnak 1885 ik évre leendő megállapítása s az egész közmunka egészben való köte-

lező megváltásának kimondása. — 6. A megyei árva-pénztárban kezelt készpénzeknek 1885-ik évben melyik takarékpénztárban leendő elhelyezése ügyében szükséges határozat hozatal. És egyéb, a törvény és gyakorlat által a törvényhatósági bizottsági közülés elintézése alá eső ügyek.

— Színészet Léván. A hét folyamán színre került darabok másora a következő volt. Vasárnap: a Tótleány népszimű telt ház előtt adatott, az előadásra egy kissé több gond is lett fordítva, mint kellett, mert a közbeszött tulzások s a hosszúra nyújtott táncmutatványok csak a karzatot mulattatták, a darabban előforduló dalok pedig senkinél sem arattak tetszést. — Hétfőn: Vidor Pál népsziművét, a Vörös sapkát adták szép közönség előtt tetszéssel, melyet a Bokody-pár, Bárdy és Kovácsicsné játéka aratott. — Kedden: Bokodyné jutalomjátékául Moliere Fősvénye vigjáték zsfolt ház előtt adatott szép sikerrel; különös, hogy épen a jutalmazottnak csak mellék- és legrövidebb szerep volt osztva a darabban. — Szerdán: Barátságból angol vigjáték és a Bengáli tigris bohózat adatott, mindkettő egy-egy fölvonásban; az első egy sziporkázó szellemes darab, telve ügyes fordulatokkal és gördülékeny bonyodalommal, melyben a Bokody-pár jóízű derűtségre hangolta a gyér közönséget; a második darab azonban nem aratott sikert, nincs benne olyan szellem és humor, mely a vigjáték, vagy bohózatit lefolyást érvényre emelje. — Csütörtökön: Döméné jutalomjátékául egy szép kompozícióval irt francia színű, a Ifonzur került színpadra, korrekt és igazán oly meglepő sikerű előadásban, minőt e társulattól (Bokodyék szereplése nélkül) még egyet sem láttunk, a jutalmazott élénk és átgondolt játékat többiben tetszészaj és taps jutalmazta, mellette Gyöngyösi Etel és Szimay bizonyították be szép tehetségüket, mit alkalmunk nem is volt még tapasztalni, ezuttal Bárdy is magának való szerephez jutott, meg is oldotta szép sikerrel. Kár, hogy az élvezetes estén kevés közönség jelent meg, pedig a jutalmazott megérdemelte volna a pártolást. — Szombaton a Házasági három parancs, Szigligeti 3 felv. vigjátéka került színpadra, — Ma vasárnap adják a Sargacsi népsziművet. — A jövőhéten, kedden Bárdynak lesz jutalomjátéka, ki ez estére saját költségén beszerezve egy érdekes újdonsággal kedveskedik a közönségnek, az általa beszerezett darab czime: Márvány-hölgyek (vagyis milyenek voltak a nők 2000 évvel ezelőtt? és milyek most?) irták: Barrier és Thibroust, ford. Csepregi. Ajánljuk melegen a közönség figyelmébe az új darabot s pártfogásába a jutalmazandót, ki a komoly drámai alkotás terén pár év óta elismert tehetségnek bizonyult körünkben. — Szept. 18-án (csütörtökön a Stefánia-árvaház javára adják a Falurosza népsziművet, melyben Tarcsai Dezső, mint műkedvelő lép a deszkákra.

— Barsvármegye költségvetése a jövő 1885-ik évre már elkészült, közöljük belőle ezen főbb tételeket. I. Szükséglet: közigazgatásra előirányozva van 44,605 frt. Közig. mellékjárulékokra 5280 frt.,

Tárcza.

Magyar király-dal.*)

— Irta: ifj. Ábrányi Kornél. —

Áldott légyen magyarok királya,
Tündököljön az egész világra.
Országában a jog és igazság
Hirdesse: itt lakik a szabadság!

Isten után a legszentebb:
Fölkent koronázott királyunk.
Életünket és vérünket
Érte készek adni, hō vágyunk!

Föl! ha vész jő, magyarok — a királyért!
A hazáért, a magyar koronáért!
Kárpátoktól Adria-partig
Győző tábor zaja hangzik:
Isten áld meg fegyverünket!
A király szava szól, keze hiv, szeme int,
Ez után sietünk, rohanunk vele mind!
Büszkén zengi ezerajk: annyi száj:
Éljen, éljen a király, a király!

*) Most került ki sajtó alól a dal, melyhez a zenét — egy régi magyar dallam után — legnagyobb zeneköltőnk Liszt Ferenc szerző, a m. kir. dalművészhez megnyitása alkalmára.

Két beteg.

Novellette.

— Nos, meg vagy-e velem elégedve Luise?, kérde az urnő s tetszelegve nézett az előtte levő, nagy álló tükörbe, mely egy ragyogó szépségű, junói alkattal mutatott, kinek karesu derekát arany-csattos öv, fejét smaragdos diadém köríté.

— Óh asszonyom!, felelt a leány, ki az öltöztetés művészi munkáját végzé, — azt hiszem, keveset mondok, ha azt állítom, hogy Nagyságnál költő képzelete sem alkothat szebbet, bájosabbat... E hóféhér gömbölyű karok, e bővülő arcz, piros kis ajkak, sötét lángoló szemek...

— Elég Luise!, itt van hízlegésedért... el kell ösmerni, ügyes vagy, mint valami diplomata...

Luise eldugta az aranyat, mit urnője csuszta-tott kezébe.

— Parancsol még velem, asszonyom?

— Menj, és mond meg uradnak, hogy várakozom reá.

A komornának nem volt szüksége kimennie, mert

épen jött a férj. Nagyon levertnek, bánatosnak látszott, öltözete sem volt rendben, haja kuszált, arca halavány volt, s kezében — fehér kesztyű helyett, — orvosságos üveget és kis ezüst kanalat tartott.

Hogyan, ön még most sem készült el, uram?... Mi az? orvosság?... csak nem szándékozik patikaszerrrel megraktálni?

— Épen most adtam kis betegünknek orvosságot, és szórakozottságból hoztam magammal az üveget...

— Meg a kanalat... Ej! hát győzze le izgatottságát. Ha látná, milyen különös kinézése van...

— Nem csoda, Arthur ismét rosszabbul érzte magát, láza emelkedett... kérlek, édes Elvira! m, menjbe hozzá, téged kívánok látni... csak rövid ideig... ugy-e bejössz hozzá, hiszen ha mostohája vagy is —

— Ugyan hová gondol az Istenért, szólt megrázkódva a szép hölgy, — talán meg is csókoljam a beteg izzadt homlokát?

Azt nem, csak simogasd meg szegénykének lábában izzó arczát, intézz hozzá néhány gyöngéd szót, jól fog neki esni.

— Azt Luise is megteheti. Menjen kérem, simogassa meg a beteget s vigasztalja meg néhány szóval.

Luise kiment. A férj szomoruan horgasztá le fejét s mereven nézett maga elé, míg kebléből nehéző sóhaj tört elő.

— Kegyetlen vagy nagyon, mondá halkan, — ha a te gyermeked volna, így tennél akkor is?

— Azt nem tudom. Azonban, ha kívánja, hogy ne menjünk el az estélyre, azt megtehetem. Ugy látszik, örömet okoznék önnek azzal, ha idehaza maradnék — betegápolónak.

— Nem, édesem. Áldozatot nem kívánok tőled. Az estélyre elmegyünk, kívánságod szerint. Tehát csak arra kérlek, várakozzál egy negyedórát, míg a kiesi megkönnyebbül. Én is örömebb távozom akkor hazulról.

— Amint önnek tetszik. A viszontlátásig!

A szép delnő egyedül maradt. — Egydarabig nézegette magát a tükörben, rendezte ruhája csipkefordrait, karékét, collier-ját fölcsatolta, illatos kendőcskéjét fölvetette, letette, majd az órára tekintett, s végre — unatkozott.

— Ah! ez a várakozás kiállhatatlan. Kilencz óra... Zsipsz! Zsipsz! Jer ide! Hol vagy? Zsipsz!

A támlásszék üres, nincs ott a Zsipsz, pedig az a rendes helye. Tán a kanapén szendereg? Nem, ott sincs. Vagy a függöny megett? Nincs. A zongora alatt? Ott sincs. Elvira ő nagysága idegesen rántja meg a csemetgyűzsinórt.

A másik perczben egy inas lép be.

— Parancsol asszonyom?

— Hol a kutyám?, nem látták a Zsipszit, a kis Zsipszimet?

— A kis pincsit?... azt — a kis kutyát — ... nem láttuk, egész nap nem láttuk, de igaz... mégis, mintha...

— Mit dadog?, hol van?!

— Igenis, ma reggel.

— Mit ma reggel?, hiszen délben még velünk ebédelt — csakhogy nem izlett neki az étel.

— Valóban, nagyságos asszonyom, mert mint mondtam: ma reggel jóllakott a czukorsüteményből.

— Miféle czukorsüteményből?

— Az enyéből. Asztalomon volt egy tányérban, nekem valami dolgom akadt, mire visszajöttem, a kis kutya fölfalta előlem mind. Bizonyosan meg is ártott neki.

— Rögtön kerítse elő Zsipszit. Ha baja lesz, vagy nem találja meg, szolgálatát elhagyja, valamennyi társával együtt.

Az inas futott ki felé eszeveszetten. A nagyságos asszony szép arczát elfutotta a méreg. Járt-kelt föl s alá szobájában, szabad kitörést engedve haragjának.

— Ezek a gondatlan semmiházi cselédek... mindenre képesek... még a kutyámat is elpusztítják, megölik, mert önzők és nincs szívük...

Azalatt kint mindent tüvé tettek. keresték a drága kedvenczet mindenütt, a szobákban, termekben, kamrában, kerti pavillonban, folyosókon, — míg végre megtalálták a fürdőszobában, urnője pelyhes papucsán gunyaszta és keservesen nyöszörögve.

— Megvan!, megvan a kis szökevény! kiáltottak föl örömmel a cselédek.

Aki legelőször fölfedezte: ölbe kapta, a másik fogta a fülét, harmadik a lábát. Akinek a kutyából nem jutott, az tánczolt és ujongott, jökedvében.

— Csakhogy megcsiphettük! Te, kis kedves aranyos Zsipszi! Te kis bolond! te-te-te! Bizony még elcsapnának bennünket érted, te haszontalan!

Nagy zajjal vitték be az urnő elé, ki felsikoltott örömeiben, hogy az elkényeztetett állatkát viszontláthatta.

megyei szolgák bérére 3620 frt., ezek mellékjáruléka
1574 frt. 25 kr., hivatalos helyiségek bérlésére 450 frt.,
irodai szükségletekre 3518 frt., utiköltségekre, nap-
díjakra és táppénzekre 650 frt., rendőri kihágás, vagy
csavargás miatt letartóztatottak élelmezésére 300 frt.,
a megyei épületek főtartására 1511 frt. 27 kr.,
egyéb rendszeresített kiadásokra 334 frt., előre nem
látható költségekre 800 frt., ö s s z e s s z ü k s é g l e t :
62,642 frt. 52 kr. (1884. évre volt 61,640 frt. 25 kr.)
— F ö d ö z e t : Elhelyezett tőkék kamatai 361 frt.
10 kr., állami javadalmazás 62,300 frt., ö s s z e s f ö d ö z e t,
62,661 frt. 10 kr., (1884. évre volt 62,661 frt.,
10 kr.) A szükségletet levonva a jövedelemből: ma-
r a d v á n y u l l e s z 18 frt. 58 kr. (1884-ben volt
1020 frt. 85 kr.) — A részletes költségvetés a törvált.
tagjai által a megyeház nagytermében megtekinthető.

— Hymen. H o r v á t h Béla hontmegyei köz-
ponti szolgabíró a minap váltott jegyet Budapesten
N i k o r a Róza kisasszonnyal.

— Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter
N o v á k Lajos ar-maróthi kir. törvényszéki díjnokot
ugyannezen kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki. —
A m. kir. pénzügyminiszter pedig M a t u s k a Péter
Olivér budapesti lakost H o n t m e g y e területére
állami végrehajtóvá nevezte ki.

— „Egy község nyomora“ czimen Bars-Szent-
Kereszt, szeptember 4-ről keltezte egy lesújtó tar-
talmu levelet közöl dr. Kiss Mihály s.-szolgabíró a
Budap. Hirlap szept. 6-ki számában. Bars megye U j l e h o t a
községét — írja a levelező — roppant
szerencsétlenség érte, f. hó 3-án úgy délelőtti 10 óra
tájban, nagymérvű szél mellett kigyuladván egyik
viskó kéménye, a szomszédos iskola és templom rögtön
meggyuladtak s a közelebb álló épületek: 17 lak-
ház és 30—40 melléképület lett a dühöngő elem ál-
dozatává. Csak a szél kedvező irányának köszönhető,
hogy az egész község nem égett porrá. A templom-
nak egész belseje, az oltárok, a padok, mind elpusz-
tultak, s csak a puszta falak meredeznek mennyezet
nélkül, kormosan föl az égbe. A község bátor ifju
lelkésze csak életveszéllyel mentette meg az egyházi
edényeket s a szentséget a lángokból, s ugyancsak
C z e i z e l László plebános férfinak elszántsága volt
az, mely magát a templom tözomszédjában álló plé-
bánia-épületet megmentette, bár az égő torony lehulló
tetőzete már a plebánia melléképületeire hullott. Cz e i z e l
plebános ur egymagában dobálta le az égő ge-
rendákat a tetőről, s így mentette meg a plebániát és
azzal a község alsó részét a további veszedelemtől.

Ujlehotai község lakossága mostanáig nagyrészt az al-
vidéken, különösen pedig épen Budapesten van mun-
kában s csak késő ősszel tér haza. — A levélben
végül segélyadásra van felszólítva a főváros közönsége
és a hazai kath. klerus. Mi Bars megye részéről is szük-
ségesnek és illőnek tartjuk a segélyadást s hisszük,
hogy ebben a károsult megyénkben is részesülni
fognak; noha a levelező bizalmatlan volt közönségünkhöz.

— R ö v i d h i r e k . — Időjárás: A jövőhétre
többnyire csöndes, derült időt várhatni, nagyobbodó

hőmérsékkel. — O Felsőge a magyar király ma este
utazik az orosz-lengyel földre az oroszczár látogatására,
kivel Szkjerniewieban fog találkozni, kedden visszatér
onnét. Vilmos németcsászár is jelen lesz a találkózón.
— A nap hossza szeptember végeig 11 óra 70 perc
lesz, tehát 1 óra 39 percczel megrövidül. — A ga-
bonaárak valami kevéssel mégis emelkedtek e na-
pokban a tözsdén, a vételkedv nagyobbodott, de ez
csak ideig-óráig tartó jelenség, s azért a legszakértőbb
egyének is azt javallják, hogy a gabonán adjon túl a
gazda minélelőbb s ugy, amint eladhatja. — A kolera
most Olaszországban dühöng, még pedig sokkal ijesz-
tőbb mérvben, mint Franciaországban, így pl. Nápoly-
ban legutóbb naponként 1000 betegszik és 500 hal meg
kolerában. Általános a rémület az olaszok között,
királyuk fáradhatlanul köztük időz és sorbalátogatja
a kórházakat, intézkedéseket tesz s bátorítja a be-
tegeket. — A színészek száma Magyarországon ösz-
szesen 1419, ebből vidéki társulatoknál van 825, a
kolozsvári színháznál 60, a nemzeti színháznál 52,
a népszínháznál 57, továbbá szerződés nélküli állapot-
ban van 425 — A morvamezei hadgyakorlatok a
héten folytak le, résztvett azon a magyarhonvédség
is, mely Fehérváry báró altábornagy vezérlete alatt a
pozsonyi hadtesthez osztva jelentékeny föladatokat ol-
dott meg szép sikerrel.

— Asszony-fejellés. Egy komédiás nagy bámulatba
éjté egy kis város lakosságát, különösen azon mutatványá által,
hogy két élő galambnak a fejét megcsérélte, a fehér galambot a
fekete fejével, a fekete galambot pedig a fehér fejével varázsolta
elő. Az előadás után egy férj bizalmasan fordul hozzá azon kér-
sél, hogy szintén jelenlévő feleségével és sógornójá-
val nem tehetné-e ugyanazt szívesen áldozna rá
egypár forintot.

A Francia-chinai háborúból. Chinai tüzér:
A francia hadihajók közelednek! Mandarin: Lövészen rájuk
egyet az ágyuval! — Tüzér: Nagyon messzire vannak, a
golyó alig érte el a fele távolságot. — Mandarin: Akkor hát
lövészen egyszerre két ágyuval.

Tanügy.
Értesítés.

Az állami tanítóképzéshez kapcsolt g y a k o r -
l ó i s k o l á b a n a beiratások határideje kiterjesz-
tett folyóhó 22-ik napjáig. A rendes lezckék ugyan-
az nap veendik kezdetüket.

Léván, 1884-ik év szeptemberhó 10-én.
Szabó Lajos,
igazgató

L E V E L E Z É S .
Tekintetes Szerkesztő ur!

Ar.-Maróthon, 1884. szept. 9.

Barsvármegye régi idők óta előharcos volt a
szabadságnak és az azzal karöltve járó hazaszeret-
és műveltségnek. E megye minden önértetes fiának
tehát, a legnagyobb örömmel kell megragadni az al-
kalmat, hogy anyagi erőihez mértten hozzájáruljon a
hazaszeretet és a műveltség terjesztésére hivatott lévai
gymnázium kiegészítéséhez.

Léva város lakosságának föltétlenül magyar szel-
leme, a gymnáziumban működő tanerők szakképzett-
sége, teljes garanciát nyújtanak azon remény való-
sítására, hogy a lévai főgymnázium a magyarnyelv
és a hazaszeretet terén misszióját kitünően fogja
teljesíteni.

Az idecsatolt 50 frtot legyen szíves nevemben,
a lévai főgymnázium létesítése céljából delegált bi-
zottság rendelkezésére boesajítani. — (Átdtük. Szerk.)
alázatos szolgálja
K o s z t o l á n y i A u r é l .

Közzgazdaság.
Czukrot a főzelékhez!

A czukrot nem sajnálják a gazdasszonyok a beföt-
tektől és finom tészta süteményektől, ellenben a rendes fő-
zelék és zöldségféléknél a czukor használatára nem is
gondolnak, pedig ez volna ám a helyes gondolkodás,
mert ezeknél használva föl azon czukornak csak ne-
gyedrészét, amit a finom süteményekre pazarolnak, a
család jólétét jobban előmozdítanak s 1 kr. költséggel
10 kr. hasznat hajtának a család fejének.

A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a főzelék
és zöldségfélék:

1-ször. is sokkal könnyebben, tehát keveseb tü-
zelő s keveseb időszerűtetés mellett megfőnek, ha
főzés előtt czukros vízben állanak 1—2 óráig;

2-or az ily előkészítés után főzött bab, borsó,
káposzta, saláta stb. oly kimondhatatlan kedves izü-
cökké lesznek, hogy aki soha ki nem állhatta ezeket,
ha egyszer czukorral főzött babot kóstolt, soha nem
felejtí azt el s folyvást vágyódik utána;

3-or a költség t. i. a czukormennyiség, amely
a javításhoz szükséges. oly csekély (egy személy szá-
mára 2—3 darab olyan czukor, aminőt a reggeli
kávéhoz szoktunk használni), hogy így a főzelék-ne-
műek gyakori használhatása által a háztartási költsé-
gekben elő álló megtakarítás 10-szer is fölülmulja azt.

Miért ne takarítana meg a háziú 10 kr. költség-
gel férje kiadásából 1 frtot, mikor saját jóhírneve,
mint gazdasszony szintén emelkedik ez által.

A cselédek élelmezése tadvalevőleg főként főze-
lékből és zöldségfélékből áll: próbálja csak meg a
haziasszony ezek számára egy kis czukorral főzetni
az ételeket, majd meglátja, hogy a rossz koszt miatt
való zugolódás helyett milyen jókedvűekké lesz-
nek ezek, milyen könnyű lesz mindig jó cseléde-
ket és munkásokat kapni azon gazda házához, mely-
ről elterjed a hír, hogy ott a babot is czukorral főzik.

Főzelék és zöldségféléket minden gazdaságban

böven termelhetni, s eladva sohasem értékesíthetők
annyira, mint ha a háztartásban fölhasználjuk, mig
ellenben a hus pénzbe kerül, vagy jó pénzért is elad-
ható; a főzelékfélékben ép olyan jó huserejű tápszert
kap a munkás, mint a legjobb pecsenyében, csak ér-
teni kell hozzá, hogy azt ép olyan jókedvvel megegye. A
czukorral való helytelen takarékoság „krajczáros ta-
karékoság és forintos tékozlás,“ főleg a jelenben,
mikor a czukor ára oly alant áll. Sz—k D—a.

Irodalom és művészet.
A Budapesti Hirlap,ot, mely jelenleg a főváros legter-
jedtebb napilapjai között első helyet foglal el, olvasóink figyelme-
be legmelegebben ajánljuk. A „Budapesti Hirlap“ nem pártlap.
Pártja olvasóinak kiterjedt köre. Szolgálatot nem kíván se kór-
mánynak, se jobb, se balpártnak tenni, csupán a közönség és, ami
ugyanaz, az országának. Miből állnak ezek a szolgálatok? Első sor-
ban abból, hogy mindenről, ami az országon belül vagy kívül
politikai, akár társadalmi, akár művészeti, akár tudományos téren föl-
merül híven, pontosan, gyorsan, röviden, de mégis kimerítően és
részre-hajlás nélkül értesítse közönségét. — A „Budapesti Hirlap“
rendes tartalma a következő: I. Politikai és társadalmi vezér-
cikkek. II. Tudományos, ismeretterjesztő és mulattató tár-
czák. III. Az apró politikai hírek, a fővárosi ügyek, az egyesüle-
tek, a művészetek rovata. IV. Fontosabb események bővebb leírá-
sa külön cikkekben. V. Táviratok tudósítások. VI. Napi, események
rovata. VII. Közzgazdaság. — Ezenkívül a mellékletben rendszeren egy-
egy vezérecikket a társadalom valamely osztályának érdekeiről, or-
szágülső tudósítások, tárcza, törvényszék. vidéki hírovtat, önálló
ismeretterjesztő, szórakoztató cikkek, tudósítások a divatról hasz-
nos tudnivalókról és állandóan egy regény. A „Budapesti Hirlap“
rendes írói: Csukási József szerkesztő, b. Kass Ivor, gr. Teleky
Sándor ezredes, Rákosi Jenő, Balogh Pál, Benedek Elek, Berényi
László, dr. Csapodi István, Déri Gyula, Huszár Imre, Kacziány
Géza, Molnár László, Rákosi Viktor, Szokolay Kóné, dr. Volf
Vilmos. Rendkívüli alkalmakkor a „Budapesti Hirlap“ rendes ter-
jedelme, amely 12 oldalnyi, hol egy föl, hol egy egész ívvel ki-
bővül. Nagyobb ünnepekre ünnepi számokat ad, melyek a földöl
gozott hírtápi napi anyag mellett becses és érdekes tartalommal
bírnak. Kiváló események színlétre külön tudósítókat küld, akik
ügyességük és megbízhatóságuk által egyaránt lekötelezik a köz-
önséget és a szerkesztőket. Bécsben, Berlinben, Párisban és Lon-
donban valamint Európá minden nevezetes városaiban rendszeres tudósító
vannak, akik közvetlen benyomásaik utján adnak hírt arról, ami
a világvárosok lakóit foglalkoztatja. A „Budapesti Hirlap“ a leg-
olcsóbb politikai, szépirodalmi, társadalmi és gazdasági napilap.
Előfizetési ára: Félévre 7 frt. — Évfolyamra 13 frt. 50 krajczár.
— Egy hóra 1 frt 20 krajczár. Az előfizetés legegyszerűbben pos-
táltványonval teljesíthető e czimen: „Budapesti Hirlap“ Budapest.
Kalap-utca 16-dik szám alatt. Tisztelettel ajánljuk a „Budapesti
hirlap“ -ot, első és rendíthetetlen hírdetőjét a magyar nemzet állam-
érdekeinek, a t. magyar község figyelmébe.

Közönség köréből.
I.
Közzönetnyilvánítás.

Néhár dezséri idősb B o l e m á n János elhuny-
ta alkalmával a kegyeletes és őszinte részvét ismételt
nyilvánításáért: a lévai ág. hitv. ev. egyház-gyüleke-
zet, a helybeli dalárda — és önkéntes tűzoltó-egy-
let, az egyházi és világi testületek, a Bars szerkesztő-
sége, a rokonok, jó barátok és a résztvevő közönség
— fogadják a gyászoló családtagok részéről kifejezett
bálás közzönetet. A gyászoló család.

II.
Nyilvános közzönet.

Alulírott bizottság a legőszintébb közzönettel nyug-
tatványozza azon 3 frtos adományösszeget, melyet, mint
K l e i n Miklós kereskedő segédőt behajtott bírság-
pénzt a lévai tek. rendőrkapitány ur a Stefánia-árva-
ház javára átszolgáltattni szíveskedett, — továbbá azon
11 frtos bírságösszeget melyet H r a b l i k József
gényei lakos által 5 frtban, P o l l a k Vilmos által
3 frtban s S z a b ó Andrásné által 3 frtban lefizetve,
szintén a Stefánia-árvaház javára szolgáltatott át a
fentisztelet kapitány ur kezéinkhez.
Léva, 1884. szept. 13.
A Stefánia-árvaház bizottsága.
Nyilvtér. *)
I.
Nyitrai és Társa könyvkereskedésében
egy jó családból való fin, ki vagy 2—3 gymnáz. osz-
tályt végzett, mint t a n u l ó azonnal fölvetetik hely-
ből, vagy vidékről.
II.
2. A ki több évig, bámulatos eredménnyel hasz-
nált egy gyógyszer. Brandt Richárd úrhoz Zürichben. Kö-
zel 60 éves ember létemre, mintegy 1 év óta használom az ön
svájci labdacseit s mondhatom csodálatos eredménnyel. Szék-
rekedés, puffadás s ennek folytán nehéz légzés, s vértörődés,
amely bajokkal már hosszú éveken át küzködtem s melyektől
minden orvosi szer alkalmazása dacára sem szabadulhattam meg,
az ön svájci labdacsei által gyökeresen elenyésztek. A labdacsek
bevétele soha se okozott legkisebb nehézséget sem; hatásuk min-
dig biztos utána mintegy ujja születve érzi magát az ember. Mert
oly egészséges vagyok, mint a hal a vízben, mint a madár a le-
vegőben — s nem győzöm dicőstíni érte az ön tudományát, mely
valódi áldás az emberiségre nézve. Mély tisztelettel, Semler Adolf
Stadlerhofban, Meran mellett (Tirol), 1884. jan. 8. — Brandt R.
gyógyszerész svájci labdacsei egy dobozzal 70 kr-ért a magyar-
országi ggógyszertárakban kaphatók.

Lévai piaciárak.
Rovatvezető: K ó n y a József, városkapitány.
Buza: m.-mázsánként 6 frt. 80 kr — 7 frt — kr.
Kétszeres 5 frt 80 kr 6 írt. — kr. Rozs: 6 frt —
kr — 6 frt 20 kr. Árpa: 6 frt 80 kr — 8 frt — kr.
Zab: 6 frt — kr — 6 frt 30 kr. Kukoricza: 7 frt 80
kr — 8 frt — kr. Bab: 8 frt 50 kr — 9 frt — kr.
Lenese: 9 frt — kr — 11 frt — kr. Köles: 5 frt.
A többi árak nem változtak.

Szerkesztői üzenet.
V. — I. — A két költeményből alkalmilag adjuk az egyi-
két, természetesen a jobbikat.
D. — M. — H e l y b e n . Nagyon belemélyed a szemé-
lyeskedésbe. Nem volna benne elégtétel, ha közölnék, ez csak
önnek ártana és nem az ellenfélnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Holló Sándor**

